

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ
Кафедра «Економіка підприємства»

ПРОГРАМА ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

для вступу на навчання за третім освітньо-науковим рівнем /
ступенем доктора філософії

Спеціальність 051 Економіка

Кафедра Економіка підприємства

Годова предметної комісії

С.Я. Єлецьких

Краматорськ, 2021

I ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Програма вступного іспиту за спеціальністю 051 Економіка розроблена на основі нормативних програм дисциплін: «Національна економіка», «Регіональна економіка», «Економіка сталого розвитку», «Поведінкова економіка». Роль і значення дисциплін у підготовці за третім освітньо-кваліфікаційним рівнем за спеціальністю 051 Економіка визначається теоретико-прикладним характером дисциплін: у теоретичному плані вона повинна поглибити фундаментальні знання з основних розділів та тем зазначених дисциплін; у практичному плані – оцінка базових умінь з обґрунтування наукових і організаційних рішень на основі комплексу показників функціонування національної економічної системи, регіональних систем, системи сталого розвитку з урахуванням поведінкової складової.

II МЕТА І ЗАВДАННЯ ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Завдання вступного іспиту: перевірка знань та вмінь з основних дисциплін фахової підготовки; з'ясування позитивного досвіду та недоліків в організації, змісті й методиці викладання фундаментальних економічних дисциплін, а також їх самостійної роботи.

Під час підготовки до вступного іспиту студент повинен:

Знати:

- основні ознаки національної економіки;
- методологічні принципи національної економіки;
- структуру національної економіки;
- економічні теорії та базисні інститути національної економіки;
- сутність понять інфляція, темп і рівень інфляції;
- сутність показників національного багатства, платіжного балансу країни, національного доходу та чистого продукту;
- основні економічні показники національної економіки;
- сутність поняття господарського комплексу національної економіки;
- сутність ринкового механізму та його складових;
- сутність демократії, її основні функції;
- зміст та особливості проведення структурної політики;
- сутність та принципи макроекономічного програмування;
- показники, що використовуються у плануванні розвитку національної економіки;
- сутність економічного зростання як категорії національної економіки;
- основні показники економічного зростання;
- сутність продуктивних сил, основних понять та категорій регіональної економіки;
- структуру і форми територіальної організації з урахуванням подальшого розвитку суспільного і територіального поділу та інтеграції праці;

- механізми управління розвитком конкретного регіону при здійсненні регіональної економічної політики;
- теоретичні основи сталого розвитку національної економіки;
- фактори сталого розвитку та загроз сталому розвитку;
- типи стратегій сталого розвитку;
- світовий досвіду формування та реалізації концепцій сталого розвитку;
- стратегічні пріоритети сталого розвитку України;
- механізм реалізації моделі сталого розвитку в Україні.
- сутність зовнішньої та внутрішньої екологічної політики країни та світової спільноти для переходу до сталого розвитку;
- основні стратегічні шляхи світової спільноти в оптимізації взаємодії людства з оточуючим середовищем;
- принципи планування потреби в ресурсах та шляхів їх оптимального використання при сталому розвитку;
- сутність системи планування та організації широкомасштабних заходів, що обумовлюють перехід до сталого розвитку;
- сутність чинної системи контролю екологічного стану в промисловості, сільському господарстві та її значення для переходу до сталого розвитку;
- сутність, категорії та концепції поведінкової економіки;
- завдання та методи поведінкової економіки;
- відмінності традиційних та поведінкових економічних моделей;
- обмеження раціональної моделі та типові помилки в економічних рішеннях, що нею обумовлені;
- особливості міжчасового вибору та основні положення теорії перспектив;
- соціальні, когнітивні та емоційні фактори, що впливають на зміну ієрархії уподобань;
- соціально-психологічні та фізіологічні механізми прийняття рішень;
- евристики, фрейми та аномалії в економічній поведінці;
- методи та інструменти оцінки і моделювання економічної поведінки;
- практичні аспекти застосування соціальних, когнітивних та емоційних чинників в різних сферах економічної діяльності;
- логіку та методику проведення економічних досліджень.

Вміти:

- аналізувати макроекономічні проблеми та визначати механізми їх вирішення з позицій макроекономічної політики;
- аналізувати основні вартісні показники, які характеризують економічні потоки національної економіки через призму системи національного рахівництва;
- розробляти рекомендації щодо оптимального використання ресурсів для розв'язання основних макроекономічних проблем;
- аналізувати ділову кон'юнктуру на ринках економічної системи.

- використовувати моделі економічного зростання для моделювання
- динаміки розвитку національної економіки;
- використовувати інструментарій програмування та прогнозування розвитку національної економіки;
- обґрунтовувати оптимальну програму покращання екологічної ситуації;
- виявляти чинники сталого розвитку в Україні;
- оцінити ризики при переході до моделі сталого розвитку в Україні;
- використовувати сучасну методику оцінки сталого розвитку регіону, національної економіки;
- здійснювати аналіз показників сталого розвитку України;
- оцінити економічну, екологічну та соціальну ситуацію в Україні, виявити причини відповідного стану;
- оцінити можливість переходу України до сталого розвитку;
- вибрати оптимальну стратегію переходу України на шлях сталого розвитку;
- запропонувати механізми та інструментарій забезпечення переходу України до сталого розвитку;
- здійснювати аналіз та оцінку впровадження стратегії сталого розвитку в Україні на різних рівнях здійснювати оцінку раціональності поведінки економічних суб'єктів;
- визначати та долати обмеження традиційної економічної моделі при вирішенні практичних економічних завдань;
- здійснювати оцінку впливу поведінкових чинників на діяльність економічних суб'єктів;
- застосовувати поведінкові моделі при здійсненні економічного прогнозування;
- застосовувати методи управління внутрішньою мотивацією та трудовою активністю;
- забезпечувати результативність, релевантність та достовірність економічних експериментів.

Опанувати навиками:

- розв'язання тестових завдань теоретичного характеру;
- упорядкування, співставлення, інтегрування та модифікації наукових положень, що відображають різні точки зору на явища, процеси та механізми у сфері економічного забезпечення;
- узагальнення та конкретизації різних рівнів інтерпретації знань та умінь в сфері соціального забезпечення.

ІІІ КОРОТКИЙ ЗМІСТ ДИСЦИПЛІН ВСТУПНОГО ІСПИТУ

- A. Національна та регіональна економіка.
  - B. Економіка сталого розвитку.
  - C. Поведінкова економіка
- A. Національна та регіональна економіка**

Тема 1. Національна економіка: загальне та особливє. Економічні теорії та базисні інститути національної економіки.

Сутність національної економіки. Основні ознаки національної економіки. Економічна система як спосіб організації національної економіки.

Методологічні принципи національної економіки. Типи економічних систем (ринкова, командно-адміністративна, переходна, змішана). Структура національної економіки (організаційна, відтворювальна, галузева, регіональна, соціальна). Методологія дослідження національної економіки.

Меркантилізм. Класична політична економія. Фізіократи. Англійська політична економія. Марксизм. Неокласичний напрям. Монетаризм. Історична школа. Теорія інститутів. Бюрократія.

Тема 2. Теорія суспільного добробуту та соціально-ринкової економіки.

Сутність та структура суспільного добробуту та соціально-ринкової економіки. Сутність сукупного суспільного продукту, валового суспільного продукту, кінцевого суспільного продукту. Розрахунок ВВП. Дефлятор ВВП.

Визначення рівня безробіття, основні його види. Визначення рівня зайнятості.

Сутність поняття інфляції, темпи і рівень інфляції. Визначення показників: індекс людського розвитку, індекс вартості життя, індекс людського капіталу, індекс економіки, що базується на знаннях. Сутність і важливість показників національного багатства, платіжного балансу країни, національного доходу, чистого продукту, особистого доходу, продуктивності суспільної праці тощо.

Тема 3. Основні економічні показники національної економіки.

Загальні показники функціонування національної економіки. Валовий випуск. Валовий внутрішній продукт. Валовий національний продукт. Чистий національний продукт. Чистий внутрішній продукт. Національний дохід.

Система рахунків і балансових таблиць. Базова одиниця обліку в системі національних рахунків.

Тема 4. Прогнозування і програмування національної економіки.

Функції і принципи соціально-економічного прогнозування. Класифікація соціально-економічних прогнозів. Методи соціально-економічного прогнозування (класифікація за ступенем формалізації). Сутність та принципи макроекономічного програмування. Види державних програм. Директивне та індикативне планування.

Програмно-цільовий метод планування. Етапи директивно-цільового програмування. Державні цільові програми. Методи обґрунтування програм соціально-економічного розвитку. Показники, що використовуються у плануванні розвитку національної економіки.

Тема 5. Політика економічного зростання в національній економіці.

Економічне зростання як категорія національної економіки. Якісні та кількісні характеристики економічного зростання. Основні показники

економічного зростання: індекс економічного зростання ВВП, темп економічного зростання ВВП, темпи приросту ВВП на душу населення. Основні показники динаміки економічного зростання. Типи та способи економічного зростання. Економічний цикл та його фази. Фактори економічного зростання.

Тема 6. Державність та державне управління економікою. Демократія, економічна свобода та економічний порядок.

Сутність ринкового механізму та Його складові. Конкуренція, як рушійна сила будь-яких економічних відносин. Державне регулювання економіки: бюджетне, податкове, фінансово-кредитне. Сутність та необхідність ДУЕ, суб'єкти, об'єкти та функції. Методи ДУЕ (правові, організаційні, адміністративні, соціально-психологічні, донорські, протекціоністські, економічні). Бюджетне регулювання.

Податкове (фіскальне) регулювання економіки. Фінансово-кредитне регулювання національної економіки.

Характеристика економічної свободи і порядку. Економічна свобода економічних суб'єктів. Сутність економічного порядку.

Тема 7. Інституціональні форми інтеграції у світове господарство.

Передумови і цілі економічної інтеграції на макрорівні. Типи інтеграційних об'єднань. Статичні і динамічні ефекти інтеграції. Європейський Союз як найуспішніший приклад економічної інтеграції. Етапи формування економічного союзу. Спільна аграрна політика. Механізми управління ЄС.

Міжнародна економічна інтеграція на мікрорівні. Міжнародні корпорації та їх вплив на країни базування та приймаючі країни. Мезорівень економічної інтеграції.

Тема 8. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів

Закономірності розміщення продуктивних сил Сутність понять "закон", "економічний закон", "закономірність". Детальна характеристика закономірностей розміщення продуктивних сил.

Основні принципи розміщення продуктивних сил. Аналіз факторів розміщення продуктивних сил.

Тема 9. Економічне районування та територіальна організація господарства

Поняття територіальної структури господарства, її ієрархічні рівні та відповідні територіальні утворення. Підходи до визначення поняття "економічний район". Перелік передумов формування економічних районів. Основні ознаки економічного району.

Групи факторів, що впливають на формування економічних районів. Критерії та принципи економічного районування.

Галузеве та інтегральне економічне районування.

Розвиток економічного районування та формування сучасної сітки економічних районів.

Тема 10. Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики та механізм її реалізації

Сутність та цілі регіональної економічної політики. Підходи до визначення поняття «регіональна політика». Складові регіональної економічної політики. Державна регіональна економічна політика. Соціально-економічна політика регіонів.

Зміст принципів державної регіональної політики. Складові частини державної регіональної політики.

Законодавча база регіональної економічної політики. Нормативно-правові акти, що регулюють регіональну економічну політику. Роль органів державного управління та місцевого самоврядування в економічному розвитку регіону

Складові частини механізму реалізації регіональної економічної політики. Методи реалізації державної регіональної економічної політики.

В. Економіка сталого розвитку.

Тема 1. Екологічні основи економічних відносин

Екологічні основи взаємовідносин людини та довкілля Біосфера як область взаємодії суспільства та природи. Деякі закономірності та особливості такої взаємодії.

Основні поняття екології, що мають базове значення в економіці природокористування. Учення В. І. Вернадського про біосферу та ноосферу як основа раціонального природокористування і охорони природи.

Основні закони та принципи екології. Прямий та непрямий вплив на людину та господарство забруднення біосфери. Основні закони та принципи екології, найважливіші для раціонального природокористування.

Тема 2. Економічна система і довкілля: принципи взаємодії суспільства та природного середовища

Техногенний тип економічного розвитку. Взаємозв'язок економічних і екологічних проблем. Економічні моделі та оточуюче природне середовище. Концепція сталого економічного розвитку. Вимірювання внутрішнього валового продукту та довкілля. Концепції світового розвитку з урахуванням екологічних обмежень.

Економічна цінність природного середовища. Ефективність природокористування. Типи економічного механізму природокористування. Зелена економіка.

Організація управління у сфері охорони довкілля. Управління природокористуванням: його сутність, методи та функції. Адміністративні, економічні та ринкові методи управління природоохоронною діяльністю. Мікроекономічний аналіз різних методів управління природоохоронною діяльністю. Розвиток маловідходних та ресурсозберігаючих технологій.

Оцінка дії на оточуюче середовище. Державна система управління у сфері природоохорони і природокористування. Правова система управління.

Екологічна політика: сутність і рівні. Принципи національної екологічної політики. Сталий розвиток: сутність, цілі, принципи та завдання сталого розвитку

Тема 3. Природні умови та ресурси як фактор економічного розвитку

Економічна сутність понять "природні умови та ресурси". Класифікація природних ресурсів. Економічна оцінка природних ресурсів, її сутність, функції та задачі. Види економічної оцінки природних ресурсів.

Еколо-економічні проблеми використання природних ресурсів та охорони оточуючого людину природного середовища. Основні напрями раціонального природокористування. Проблеми використання та відновлення водних і земельних ресурсів, рослинного та тваринного світу, людських ресурсів.

Рівень та економічність використання вторинних ресурсів.

Тема 4. Економічний механізм сталого розвитку

Поняття економічного механізму природокористування, його типи. Сучасні проблеми формування економічного механізму природокористування і охорони довкілля.

Платність природокористування. Фінансування сталого розвитку. Екологічний менеджмент: його значення на сучасному етапі розвитку суспільства, сутність, завдання, функції та механізми дії.

Екологічний маркетинг та інжиніринг. Екологічні фонди та їх значення. Екологічний аудит. Екологічне страхування. Формування ринку екологічних робіт та послуг.

Система прогнозування та планування природоохоронної діяльності та раціонального використання природних ресурсів. Територіальне і галузеве прогнозування та планування.

Тема 5. Екологічна, економічна та соціальна ефективність сталого розвитку

Економічні оцінки шкоди від антропогенної дії на природне середовище. Економічна шкода від забруднення та виснаження природного середовища, методика її визначення. Соціальна та сукупна економічна шкода від забруднення довкілля.

Ефект і ефективність природокористування. Еколо-економічне обґрунтування заходів з охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів.

Природоохоронні витрати, їх аналіз та економічне обґрунтування. Економічна ефективність природоохоронних витрат, її сутність та показники. Методика визначення економічної ефективності природоохоронних витрат та її особливості.

Економічний механізм природокористування як сукупність форм і методів економічного стимулювання раціонального природокористування. Система платного природокористування та її ефективність.

Тема 6. Екологізація економіки та ресурсно-екологічна безпека

Поняття екологізації. Управління процесом екологізації. Екологічна складова збалансованого розвитку в сфері раціонального природокористування і охорони довкілля.

Поняття екологічної безпеки. Екологічна безпека як елемент національної безпеки.

Напрями забезпечення безпеки людини. Рівні забезпечення екологічної безпеки. Екологічна безпека як основа сталого розвитку

Принципи екологічної безпеки та їх значення для охорони довкілля. Стратегії управління екологічною безпекою.

Тема 8. Контроль в сфері забезпечення сталого розвитку національної економіки

Моніторинг оточуючого природного середовища, його сутність та задачі. Види і методи моніторингу довкілля. Комплексний моніторинг біосфери. Облік і аналіз у сфері природокористування та охорони довкілля.

Основи екологічного нормування. Критерії оцінки якості природного середовища. Стандарти якості довкілля. Екологічний аудит, його задачі, процедура, дієвість. Екологічна експертиза та контроль якості оточуючого середовища. Сучасні екологічні вимоги до діяльності людини.

С. Поведінкова економіка

Тема 1. Поведінкова економіка в системі економічних наук

1.1. Роль, предмет та завдання поведінкової економіки. Еволюція уявлень про людину в економічних теоріях. Поняття економічної поведінки. Поведінкова економіка як наука про прийняття економічних рішень, реальні економічні стосунки та економічну поведінку. Відмінності класичної та поведінкової моделей людини в економіці.

1.2. Цілі та завдання поведінкової економіки. Обмеження традиційних уявлень про «людину економічну». Раціональна та ірраціональна поведінка. Сфери застосування поведінкових знань в економіці. Прогноз в економіці та інших гуманітарних науках. Суб'єктивний образ реальності як ключовий фактор індивідуальної економічної поведінки.

1.3. Предмет та методи дослідження в поведінковій економіці. Особливості досліджень в економіці. Логіка експеримента в поведінковій економіці. Лабораторні та польові експерименти в поведінкових науках.

Тема 2. Психофізіологічні основи поведінки та нейроекономіка

2.1. Мозок як головна система регуляції поведінки. Мозкові структури. Функції мозкових структур. Види нейронів. Мозкові процеси. Хімічні та фізичні процеси в діяльності мозку. Нейропсихологія поведінки.

2.2. Мозкова активність та біологія прийняття рішень. Принцип мозкової домінанти. Топографія мозку. Інформаційні моделі мозкової діяльності. Фактори, що обумовлюють діяльність мозку.

2.3. Психофізіологія прийняття рішень в економіці. Інформаційна модель роботи мозку. Нейроекономіка як система методів фіксації мозкової активності. Нейроекономіка як система дослідження суб'єктивного досвіду. Нейроекономіка як система методів впливу на мозкову активність.

Тема 3. Когнітивні процеси в регуляції поведінки

3.1. Поняття й види когнітивних процесів. Свідомість і контроль дій. Сенсорно-перцептивні процеси. Пам'ять, мислення, мовна діяльність. Поняття комунікації.

3.2. Когнітивні процеси в прийнятті економічних рішень. Закономірності сприйняття часу та простору. Сприйняття руху. Впізнавання та пригадування. Ефекти запам'ятування. Теорія подвійного кодування. Увага, її види та особливості.

3.3. Когнітивні обмеження. Обмеження процесів сприйняття. Обмеження процесів пам'яті. Феномени уваги та обмеження процесів мислення.

Тема 4. Психологія прийняття рішень в економіці

4.1. Суб'єктивність у прийнятті рішення. Вплив індивідуальних особливостей на процес прийняття рішення. Цінності та критерії прийняття рішення. Сприйняття ціни, власності, транзакцій. Вплив контексту прийняття рішення. Задоволеність ціною та фактори, що її обумовлюють. Дефіцит та суб'єктивна цінність продукту.

4.2. Динаміка уподобань. Фактори зміни індивідуальних переваг. Вплив досвіду та рішення за аналогією. Ієархія критеріїв та її динаміка.

4.3. Індивідуально-психологічні особливості прийняття рішення. Типи мислення. Мисленнєві стратегії.

Тема 5. Прийняття рішень в умовах ризику

5.1. Концепції прийняття рішень в умовах ризику. Концепція очікуваної корисності. Обмеження теорії Неймана-Моргенштерна. Міра неприйняття ризику Ерроу-Пратта. Парадокс Алле. Нетранзитивність переваг в умовах ризику.

5.2. Теорія перспектив Канемана-Тверскі. Основні постулати теорії. Функція цінності в теорії перспектив. Поняття точки відліку та шляхи її формування.

5.3. Ефекти ризикованого вибору. Ефект достовірності. Ефект ймовірності. Ефект відображення. Нелінійна оцінка ймовірностей. Уникнення збитків. Неприйняття ризику як стереотип в поведінці інвесторів. Теорія перспектив в діяльності інших суб'єктів ринку.

Тема 7. Евристики в прийнятті економічних рішень

7.1. Евристика доступності. Евристики оцінки частоти та вірогідності. Вплив доступності подій на подальший вибір. Ефект якоріння в евристичі доступності. Ретроспективне викривлення. Евристика моделювання. Егоцентризм в оцінці доступності.

7.2. Евристика репрезентативності. Суб'єктивна ймовірність. Помилки логіки. Помилкове сприйняття випадковості. Вибірковість сприйняття. Вплив закону малих чисел. Репрезентативність в оцінках репрезентативності.

7.3. Помилки умовиводу. «Необдумані» рішення. Помилки планування. Помилки в оцінці втрат. Надмірна впевненість у судженнях. Ігнорування ретроспективної рефлексії.

Тема 8. Аномалії в економічній поведінці

8.1. Індивідуальні аномалії. Ефект переваг. Імпульсивне інвестування. Перевага поточного споживання. Жадібність та страх. Пастка втоплених витрат.

8.2. Аномалії групової поведінки. Взаємна корисність. Стадна поведінка. Неприйняття несправедливості.

8.3. Аномалії ринкової поведінки. Гіпотеза ефективного рівня оплати праці. Феномени прибутковості акцій. Пастка дивідендів. Календарний ефект. Ефект краю.

Тема 9. Соціальні аспекти економічної поведінки

9.1. Економічні фактори спільної діяльності. Поняття групи. Згуртованість. Статус. Розвиток груп. Групова динаміка. Продуктивність у групах. Соціальне сприяння та соціальне гальмування. Соціальна лінія. Соціальна компенсація.

9.2. Групове мислення. Ілюзія захищеності. Раціоналізація. Групова мораль. Стереотипізація. Конформність. Внутрішня цензура. Ілюзія єдності.

9.3. Соціальні феномени. Просоціальна поведінка. Конформізм. Групові цінності та альтруїзм. Справедливість та свобода. Моделі кооперативної поведінки. Уникнення нерівності. Функція Фера-Шмідта. Взаємність. Парадокс Тітмусса.

IV РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

A. Національна та регіональна економіка.

1. Національна економіка : конспект лекцій / Т. М. Сєрікова, Н. Л. Гавкалова, А. В. Галушко та ін. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2010. – 228 с.

2. Національна економіка : навч. посібн. / В. І. Мельникова, О. П. Мельникова, Т. В. Сідкарук. – К. : ЦУЛ, 2011. – 246 с.

3. Національна економіка : навч. посібн. / Н. І. Бережна, М. С. Бриль, Л. В. Єфремова. – Х. : ХНЕУ, 2010. – 199 с.

4. Національна економіка : навч. посібн. для студ. вищ. навч. Закладів / за ред. В. М. Тарасевича. – К. : ЦУЛ, 2009. – 278 с.

5. Національна економіка : підручник / Б. Ф. Заблоцький. – Львів : Новий світ – 2000, 2010. – 581 с.

6. Національна економіка : підручник / за ред. П. В. Круша. – К. : Каравела, 2008. – 415 с.

7. Національна економіка : підручник для студентів вищих навчальних закладів / авт.: П. В. Круш, С. О. Тульчинська, М. В. Шашина [та ін.] ; за ред. П. В. Круша. – К. : Каравела, 2008. – 427 с.

9. Гринів Л. С. Національна економіка : навч. посібн. для студ. вищ. навч. закладів / Л. С. Гринів, М. В. Кіпурчак. – Львів : Магнолія, 2006 ; 2010. – 461 с.

10. Регіональна економіка : підручник / Н. Л. Гавкалова, Н. К. Гіковата, О. О. Петряєв та ін. ; за заг. ред. Н. Л. Гавкалової. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2011. – 464 с.

11. Регіональна економіка у схемах і таблицях : навчально-практичний посібник / Т. М. Сєрікова, Н. К. Гіковата, Г. М. Шумська ; за заг. ред. Т. М. Сєрікової. – Х. : Вид ХНЕУ, 2010. – 176 с.

12. Лишиленко В. І. Регіональна економіка : підручник [для студ. вищ. навч. закл.] / В. І. Лишиленко. – К. : Центр учебової літератури, 2009. – 384 с.

В. Економіка сталого розвитку.

1. Білорус О. Г. Глобальна перспектива і сталий розвиток / О. Г. Білорус, Ю. М. Мацейко. – К. : МАУП, 2005. – 492 с.

2. Шевчук В. Я. Макроекономічні проблеми сталого розвитку / В. Я. Шевчук. – К. : Геопринт, 2006. – 200 с.

3. Потравный И. М. Экономика и организация природопользования : учебник / И. М. Потравный, Н. Н. Лукьянчиков. – М. : ЮНИТИ – ДАНА, 2012. – 688 с.

4. Галушкіна Т. П. Економіка природокористування : навч. посібн. / Т. П. Галушкіна. – Х. : Бурун Книга, 2009. – 480 с.

5. Карпінський Б. А. Сталий розвиток економіки: узагальнена модель : Моногр. / Б. А. Карпінський, С. М. Божко. - Л. : Логос, 2005. - 255 с.

С. Поведінкова економіка

1. Ариели Д. Предсказуемая иррациональность. Скрытые силы, определяющие наши решения / Д. Ариели ; пер. с англ. П. Миронова. – М. : Манн, Иванов и Фербер, 2010. – 296 с.

2. Канеман Д. Думай медленно... решай быстро / Д. Канеман. – М. : АСТ 2014. – 653 с.

3. Канеман Д. Принятие решений в неопределенности: Правила и предубеждения / Д. Канеман, П. Словик, А. Тверски ; пер. с англ. Х. : Изд. Институт прикладной психологии «Гуманитарный Центр», 2005. – 632 с.

4. Пінк Д. Драйв: Что на самом деле нас мотивирует / Д. Пінк ; пер. с англ. – М. : Альпина Паблишер, 2013. – 274 с.

5. Смит В. Экспериментальная экономика (комплекс исследований, по совокупности которых автору присуждена Нобелевская премия) / В. Смит ; пер. с англ., под научн. ред. Р. М. Нуриева. – М. : ИРИСЭН; Мысль, 2008. – 808 с.

V ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Державне агентство України з інвестицій та інновацій [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://arch.ukrproject.gov.ua/>.

2. Державне агентство України з інвестицій та розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://in.ukrproject.gov.ua/>.

3. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.

4. Київский центр политических исследований и конфліктології [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.analitik.org.ua.

5. Концепція сталого розвитку та проблеми функцій сучасних держав [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D1%85%D1%96%D0%B4_\(%D0%B6%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%B0%D0%BB\)](http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D1%85%D1%96%D0%B4_(%D0%B6%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%B0%D0%BB)).

6. Нормативные акты Украины [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://search.ligazakon.ua/search/law/nra/>.

VI ПИТАННЯ ДО СПІВБЕСІДИ

1. Принципи, закони та категорії діалектики
  2. Складові методології науки: науковий метод, теорія, гіпотеза, спостереження, експеримент
  3. Парадигма, зміна парадигм в економічній науці
  4. Методологія науково-дослідних програм
  5. Позитивний та нормативний підходи в соціально-економічних дослідженнях
    6. Системний підхід та його компоненти. Ідентифікація систем
    7. Концепція, стратегія, тактика в соціально-економічних дослідженнях
    8. Моделювання: його види. Економіко-математичне моделювання
    9. Регресійний та кореляційний аналіз в соціально-економічних дослідженнях
    10. Перевірка гіпотези та теорії на істинність в наукових дослідженнях
    11. Логічна характеристика наукових понять: види понять, відношення між поняттями, логічні операції над поняттями
    12. Джерела статистичної інформації в соціально-економічних дослідженнях
    13. Економічна гносеологія та онтологія
    14. Кластерний аналіз в соціально-економічних дослідженнях
    15. Загальна характеристика «мейнстриму» сучасної економічної науки.
- Неортодоксальна економіка

VII СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БЛЕТУ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗАВДАНЬ

Кожен білет складається з базової та варіативної частини. Оцінювання знань на базовому рівні відбувається на основі розв'язання 26 тестових завдань теоретичного та практичного характеру. Пропоноване коло завдань передбачає застосування вміння шляхом логічного та аналітичного мислення знаходити вірну відповідь на тестові завдання. Тестові завдання оцінюються в 5 балів. Варіативна частина містить два теоретичних питання з максимальною оцінкою за відповідь 35 балів. Загальна оцінка виконання екзаменаційного завдання здійснюється за 200 бальною шкалою. Оцінка співбесіди також здійснюється за 200 бальною шкалою (5 питань по 40 балів). Загальна оцінка є середньоарифметичною оцінки виконання екзаменаційного білету та співбесіди.

Оцінки виставляється у разі набрання здобувачем балів відповідно табл. 1.

*Таблиця 1***Критерії оцінки знань здобувачів**

Рейтинг здобувача за 200-балльною шкалою	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ESTS
180-200 балів	відмінно	A
162-179 балів	добре	B
150-161 балів	добре	C
130-149 балів	задовільно	D
100-129 балів	задовільно	E
До 100 балів	незадовільно з можливістю повторного складання	FX

При визначенні рівня знань здобувачів, які виконують вступне випробування за спеціальністю 051 Економіка, необхідно керуватися наступними критеріями:

- оцінка А виставляється, якщо здобувач надав правильні обґрунтовані відповіді на всі запитання;
- оцінка В та С виставляється в тому випадку, якщо здобувач дав вірні відповіді на поставлені запитання, але припустився незначних помилок, які не мають принципового значення;
- оцінка D та E виставляється, якщо здобувач при виконанні завдання припустився помилок в тестовому завданні, зробив помилки при розв'язанні завдання, що не дозволило отримати правильні відповіді;
- оцінка FX виставляється при наявності значних помилок у відповідях на тестові завдання.

Отримана здобувач оцінка підтверджується всіма членами комісії з прийняття вступного іспиту за спеціальністю 051 Економіка підписами.